

U 50/2018 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/106/EG om minimikrav på utbildning för sjöfolk och upphävande av direktiv 2005/45/EG (ändring av direktivet om minimikrav på utbildning för sjöfolk)

Enligt 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 24 maj 2018 till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/106/EG om minimikrav på utbildning för sjöfolk och upphävande av direktiv 2005/45/EG, COM(2018)315 final, samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 27 juni 2018

Kommunikationsminister Anne Berner

Kommunikationsråd Kreetta Simola

KOMMUNIKATIONSMINISTE-
RIET

PROMEMORIA
15.6.2018
E/2018/1094

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM ÄNDRING AV DIREKTIV 2008/106/EG OM MINIMIKRAV PÅ UTBILDNING FÖR SJÖFOLK OCH UPPHÄVANDE AV DIREKTIV 2005/45/EG (ÄNDRING AV DIREKTIVET OM MINIMIKRAV PÅ UTBILDNING FÖR SJÖFOLK)

1 Bakgrund till förslaget

Bestämmelser om sjöfolks utbildning, behörigheter och övriga villkor finns i den internationella konventionen om normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984, nedan STCW-konventionen) och den relaterade koden för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 23/1999, nedan STCW-koden). STCW-konventionen och STCW-koden ingår i unionslagstiftningen i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2008/106/EG om minimikrav på utbildning för sjöfolk (nedan direktivet om minimikrav på utbildning). Bestämmelser om ömsesidigt erkännande av certifikat för sjöfolk utfärdade av medlemsstaterna finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/45/EG. Det huvudsakliga syftet med EU:s bestämmelser är att främja sjöfararnas utbildning och därigenom minska risken för olyckor till sjöss, förbättra den allmänna säkerheten och skydda havsområden. När de båda ovannämnda direktiven granskades inom programmet för lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refitprogrammet), var slutsatsen att bestämmelserna i båda direktiven kan förbättras.

2 Förslagets syften och huvudsakliga innehåll

Enligt förslaget ska direktivet om minimikrav på utbildning ändras och införlivas med direktiv 2005/45/EG. Syftet med förslaget är att förenkla och harmonisera den gällande EU-lagstiftningen om utbildning för sjöfolk samt utfärdande och ömsesidigt erkännande av certifikat.

Förslaget syftar också till att anpassa bestämmelserna i direktivet efter de ändringar i STCW-konventionen och STCW-koden som IMO har godkänt. I förslaget beaktas de senaste ändringarna i STCW-konventionen om minimikraven på utbildning och behörighet för sjöfolk på IGF-fartyg och passagerarfartyg samt kraven på utbildning för sjöfolk som tjänstgör ombord på fartyg som trafikerar polarområdena.

Enligt förslaget ska kommissionens befogenhet att utfärda delegerade akter utvidgas från den nuvarande delegeringen, som endast omfattar bilaga V till direktivet. Enligt förslaget ska kommissionen ha befogenhet att utfärda delegerade akter för att även ändra bilaga I till direktivet och eventuellt andra nödvändiga bestämmelser, så att direktivet kan harmoniseras med nya ändringar i STCW-konventionen och STCW-koden (artikel 27 i förslaget). Den föreslagna delegeringen tycks innebära att kommissionen i framtiden får ändra alla bestämmelser i direktivet, bara syftet är att harmonisera direktivet med ändringar i STCW-konventionen och STCW-koden. Bakgrunden är att alla medlemsstater har undertecknat STCW-konventionen. Det framgår inte entydigt av kommissionens förslag, vilka andra bestämmelser i direktivet som kan ändras genom kommissionens delegerade akter. Enligt förslaget ska kommissionens befogenhet att utfärda delegerade akter även utvidgas tidsmässigt så att befogenheten gäller tills vidare, medan befogenheten är tidsbestämd i det gällande direktivet. Precis som i det gäl-

lande direktivet ska Europaparlamentet eller rådet när som helst kunna återkalla en delegering genom sitt beslut.

Syftet är också att förnya EU:s centraliserade system som används för att erkänna certifikat för sjöfolk utfärdade av tredje land. Den centraliserade mekanismen har medfört kostnadsbesparingar i medlemsstaterna. Med direktivet om minimikrav på utbildning infördes ett centraliserat system för att på EU-nivå erkänna certifikat för sjöfolk utfärdade av tredje land. Med jämna mellanrum gör man centraliserade kontroller av att certifikaten utfärdade av tredje land följer STCW-konventionen. Med förslaget strävar man efter att förfarandet för erkännande av tredje land ska baseras på en analys om behovet av erkännande på EU-nivå. Med beaktande av erfarenheterna från förfarandet för erkännande av tredje land, föreslår kommissionen att den nuvarande tidsfristen på 18 månader för att genomdriva förfarandet förlängs till 24 månader och i vissa fall till 36 månader.

I direktivet om minimikrav på utbildning införs en ny artikel 5 a, med bestämmelser om ömsesidigt erkännande av certifikat för sjöfolk utfärdade av medlemsstaterna. Sålunda kan direktiv 2005/45/EU upphävas. Syftet med förslaget är att förtydliga EU-förfarandet för medlemsstaternas ömsesidiga erkännande av certifikat och att utvidga det till skriftliga intyg utfärdade av andra medlemsstater (till exempel kursintyg) och läkarintyg utfärdade under överinseende av en annan medlemsstat.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Konsekvenser för lagstiftningen

Bestämmelser om behörigheter för sjöfolk finns i lagen om transportservice (320/2017) och i statsrådets förordning om fartygs bemanning och fartygspersonalens behörighet (166/2013). Den senare ska ersättas med en ny förordning som träder i kraft den 1 juli 2018.

I detta skede verkar det inte som att direktivet leder till några större förändringar i lagen om transportservice och statsrådets förordning. Finsk lagstiftning är redan till stor del anpassad efter de senaste ändringarna i STCW-konventionen och STCW-koden. Med stöd av II avd. 10 kap. 15 § i lagen om transportservice ska Trafiksäkerhetsverket erkänna ett behörighetsbrev eller ett certifikat över specialbehörighet som överensstämmer med STCW-konventionen och som har utfärdats av en behörig myndighet i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Förslaget till direktiv och STCW-konventionen kräver att Trafiksäkerhetsverket godkänner även skriftliga intyg och läkarintyg utfärdade i andra medlemsstater. Detta kräver ändring av lagen om transportservice och lagen om läkarundersökning av fartygspersonal (1171/2010, 9 a §).

Enligt förslaget ska kommissionens befogenhet att utfärda delegerade akter utvidgas från den nuvarande delegeringen. Kommissionen ska få befogenhet att utfärda delegerade akter för att ändra bilaga I till direktivet och eventuellt andra nödvändiga bestämmelser, så att direktivet kan harmoniseras med nya ändringar i STCW-konventionen och STCW-koden. Delegeringen tycks med andra ord omfatta alla bestämmelser i direktivet, bara de rör STCW-konventionen eller STCW-koden. Bilaga I till direktivet innehåller bestämmelser om utbildningskraven i STCW-konventionen. De delegerade akterna som utfärdas av kommissionen ska enligt förslaget sättas i kraft på nationell nivå i Finland. De flesta av kraven i bilaga I har satts i kraft i Finland genom statsrådets förordning.

3.2 Övriga konsekvenser

Kommissionens förslag påverkar inte statsfinanserna och medför inga ekonomiska effekter för företagen och inga stora konsekvenser för Trafiksäkerhetsverkets arbete.

4 Rättslig grund

Den rättsliga grunden för ändringsförslaget är liksom för det gällande direktivet 2008/106/EG artikel 100.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, som innehåller bestämmelser om åtgärder för sjöfarten.

5 Subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

Sjöfarten är internationell till sin natur och konflikter mellan åtaganden på medlemsstaternas internationella nivå och på unionsnivå måste undvikas. Det är viktigt att STCW-konventionen genomförs harmoniserat i EU, så att verksamhetsförutsättningar på lika villkor kan bibehållas inom EU.

Utvärderingen av EU:s centraliserade system för att erkänna certifikat utfärdade av tredje land visar att mekanismen har bidragit till att göra verksamhetsförutsättningarna mellan EU och tredje land mer jämlika och har gett stora kostnadsbesparingar jämfört med att varje medlemsstat gör separata kontroller i tredje land. Kommissionens föreslagna åtgärder säkerställer att medlemsstaterna tillämpar STCW-koden på samma sätt. Direktivet är den lämpligaste regleringsformen för att nå de uppställda målen. Statsrådet anser att förslaget följer subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

6 Nationell behandling av förslaget och behandling inom Europeiska unionen

Den 24 maj 2018 lämnade kommissionen ett förslag (COM(2018) 315) om ändring av direktiv 2008/106/EG om minimikrav på utbildning för sjöfolk och om upphävande av direktiv 2005/45/EG.

Förslaget presenterades i rådets sjöfartsarbetsgrupp den 30 maj 2018 och behandlingen av förslaget inleddes den 14 juni 2018.

Utkastet till U-skrivelse har behandlats genom skriftligt förfarande i transportsektionen (EU22), som lyder under kommittén för EU-ärenden.

7 Ålands ställning

Enligt 27 § punkt 13 i självstyrelselagen för Åland omfattas handelssjöfart av rikets lagstiftningsbehörighet. Sålunda ingår även sjöfolkets behörigheter i rikets lagstiftningsbehörighet.

8 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet förhåller sig positivt till förslaget och dess syften samt stödjer förslagets syfte att harmonisera unionslagstiftningen med internationella bestämmelser. Statsrådet stödjer syftet att förnya EU:s centraliserade system som används för att erkänna certifikat för sjöfolk utfärdade av tredje land.

Förslaget innehåller en ny bestämmelse, enligt vilken kommissionen ska få befogenhet att utfärda delegerade akter för att anpassa direktivet efter kommande ändringar i STCW-konventionen. När formuleringen av bestämmelsen preciseras bör man dock se till att bestämmelsen om delegering är tydlig och att kommissionens befogenhet begränsas på ett ändamålsenligt sätt.

U 50/2018 rd